

חקיקה מפלה ואנטי-דמוקרטית חדשה בישראל

ינואר 2018

בדוח זה ניטרנו וניתחנו יוזמות חקיקה ותוצרי חקיקה חדשים בישראל, המפלים ופוגעים בזכויותיהם של פלסטינים אזרחי ישראל ותושבי השטחים הכבושים, וגם צפויים להגביל את פעילותם של המבקשים להגן על זכויות אלה. הם מאיימים על ההגנות המשפטיות, הזכויות והחירויות הבסיסיות ביותר, ביניהם הזכות לדיור, לקניין, הזכות לבחור ולהיבחר והזכות לחופש הביטוי והתאגדות. בחלק מהחוקים הללו ההפליה היא מובהקת ומפורשת, באחרים השתמשו המנסחים בשפה ניטרלית כדי לעמעם את הכוונות המפלות שבבסיסם, אולם ברור שהשפעתם על הפלסטינים תהיה שונה מאשר על כלל הציבור.

עוד מביא הדוח דוגמאות מתוך גל עכור של יוזמות חקיקה שמטרתן לספח לישראל שטחים כבושים, תוך הפרה בוטה של המשפט הבינלאומי ההומניטרי. בד בבד עם קידום החוקים הללו, מקודמות יוזמות חוק מפלות ואנטי-דמוקרטיות אחרות, כמו הצעת חוק יסוד: ישראל - מדינת הלאום של העם היהודי אשר שולל מהעם הפלסטיני, את הזכות להגדרה העצמית הלאומית ומייחד אותה ליהודים בלבד. כמו כן, מציבה הצעת החוק את האזרחות הפלסטינית בישראל בדרגה נחותה, כולל זכויותיהם הקיבוציות. באותה הזדמנות משנמכת הצעת החוק את מעמדה הרשמי של השפה הערבית במדינה.

הדוח אינו מקיף את שלל החוקים והצעות החוק, תוצרי הכנסת הנוכחית, אלא רק מדגים אותם, בהתייחס לשלוש תמות: 1. בעלות על האדמה וזכות השימוש בה; 2. חופש הדעה, הביטוי והתאגדות; ו-3. זכויות אזרחיות ואיום על המרחב הפוליטי.

1. חקיקה המפרה את הזכות לקניין והפקעת אדמות וסיפוח בגדה המערבית

החוק להסדרת ההתיישבות ביהודה ושומרון, התשע"ו-2017

התקבל בכנסת ב-6 בפברואר 2017

חוק זה מתיר לישראל להפקיע קרקעות מידי פלסטינים בשטחים הכבושים בעלי הזכויות בהם והקצאתם לישראלים מתנחלים, תוך הפרה של המשפט הבינלאומי ונישולם של הפלסטינים מזכויותיהם הקנייניות. החוק מורה על הקמת

מנגנון שבאמצעותו "יוכשרו" בדיעבד התנחלויות שנבנו על קרקע פלסטינית פרטית, או "יוסדרו" על דרך הנישול בדיעבד, ובאמצעות תקנות תכנון וייעוד קרקע. החוק מניע מהלך חדש להכשרת כחצי מ"המאחזים הלא חוקיים", בנוסף לכ-3500 מבנים שנבנו באורח בלתי חוקי בהתנחלויות שישראל מחשיבה כחוקיות, בניגוד לדעת העולם. מסמך היסוד של בית הדין הפלילי הבינלאומי, אמנת רומא, קובע, שיישוב אוכלוסייה אזורית של הכוח הכובש בשטחים הכבושים הוא פשע

מלחמה. הפרות נוספות של המשפט הבינלאומי בהקשר זה הם ניצול השטח הכבוש לצרכים פוליטיים ואזרחיים של הכוח הכובש והחלת החוק הישראלי בהם. בתגובתה לעתירה פרשה הממשלה משנה בעייתית ביותר מבחינת המשפט הבינלאומי ואשר לה השלכות רחב מעבר לקונטקסט הספציפי של חוק ההסדרה נשוא העתירה. כהנחת יסוד מבהירה הממשלה בתגובתה, כי:

- א. "התיישבות יהודית" בשטחי הגדה המערבית מגשימה את ערכי הצינונות;
- ב. "זכותם הטבעית" של ישראלים רבים לגור בשטח זה;
- ג. המחוקק הישראלי הוא מקור סמכות המפקד הצבאי בשטחי הגדה ומחוקק זה איננו כפוף כלל למשפט הבינלאומי;
- ד. המתנחלים הנם אוכלוסייה מקומית על פי המשפט הבינלאומי אשר על המפקד הצבאי לדאוג לצרכיה;
- ה. חוק ההסדרה מוצדק בשל תכליותיו המדיניות, הלאומיות והחברתיות.

היועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט, מצידו, אמנם שלדעתו החוק לא יעמוד במבחן בג"צ ושהוא עצמו אינו מתכוון להגן עליו שם, אך הביע גם הוא עמדה המנוגדת למשפט הבינלאומי החל בשטחים הכבושים. בתגובתו לעתירה טען היועץ כי קיימים כלים אחרים "להכשיר" התנחלויות שנבנו על קרקע פלסטינית פרטית, וזאת בניגוד מוחלט לאיסור שנקבע במשפט הבינלאומי על בניית התנחלויות בשטחים כבושים ופגיעה בקניין של האוכלוסייה הפלסטינית.

[לקריאת נייר עמדה של עדאלה בעניין "חוק ההסדרה"](#)

חוק קמינץ (תיקון 109 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965)

התקבל בכנסת ב-5 באפריל 2017

חוק קמינץ מרחיב את הסמכויות המנהלתיות של המדינה להרוס בתים, ולהגביר את האכיפה והענישה על עבירות תכנון

ובנייה, המפלים כבר היום. בנוסף, החוק מגביל את שיקול דעתו של בית המשפט ומצמצם את מעורבותו במקרים כאלה. החוק, שעיקרו הינו תיקון פרק י' לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, נראה על פניו ניטרלי, אך ברור שתהיה לו השפעה מיוחדת על האוכלוסייה הפלסטינית בישראל ובירושלים הכבושה, והוא במובהק מכוון נגדה. אין מחלוקת כי מצוקת הדיור ביישובים הערביים הינה תולדה של מדיניות ממשלתית

מכוונת ומתמשכת וכי המדינה נכשלה למלא את אחריותה לתכנן ביישובים הערביים ולספק לתושבים פתרונות דיור. בנסיבות אלה, בפני תושבי הישובים הערביים עמדו במשך עשרות שנים חסמים רבים בפני הליכי התכנון והוצאת היתרי בניה, שהינם בשליטתן המלאה והבלעדית של רשויות המדינה. ברור אם כן, כי מדובר באוכלוסייה אשר פעלה מכורח המציאות, על יצירתה אחראית המדינה כאמור, במטרה למצוא פתרון לצורך אנושי בסיסי - הזכות לקורת גג. משכך, המדינה היא זו שצריכה לשאת באחריות למצוא פתרון לתוצאות של מחדלה היא. פתרון זה אינו יכול להיות בדמות הנקיטה בהליכים להריסת בנייה ללא היתר.

החוק החדש גם שולל מהנפגע הבודד את זכותו לטעון בבית המשפט נגד צווי הריסת ביתו או צווי גירוש ממנו. חוק קמינץ תולה את ייחבו בהצדקת הגברתה של ההריסה על עקרון השמירה על שלטון החוק. אך מדיניות זו המקדמת את הפתרון של הריסה על כל פתרון אחר בטח שאינה עולה בקנה אחד עם עקרון שלטון החוק.

חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל (תיקון מספר 2)

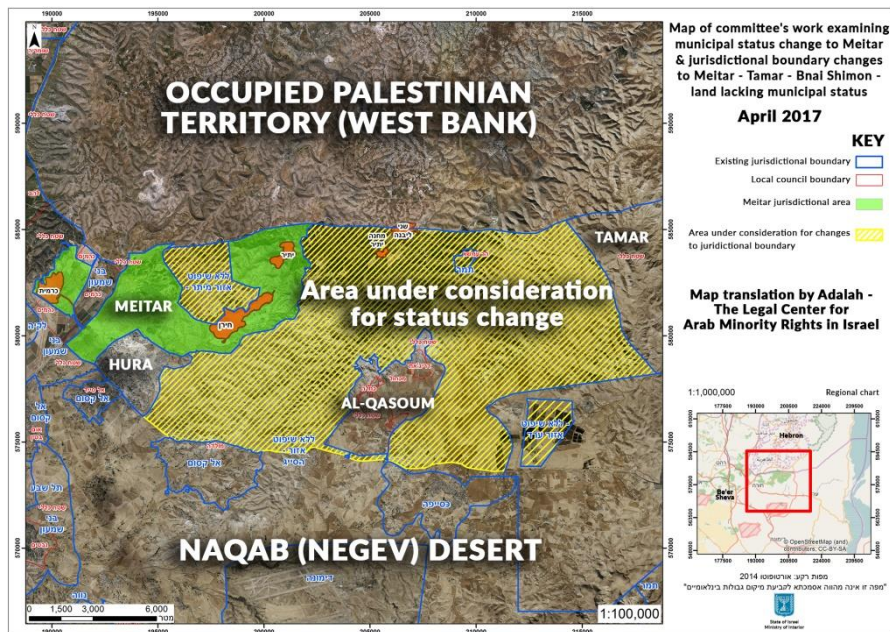
התקבל בכנסת ב- 1 בינואר 2018

התיקון מוסיף לסעיפיו מגבלה אשר תגביל שינויים בשטח השיפוט של עיריית ירושלים, אשר כידוע כולל בתוכו, נכון להיום, את השטחים אשר סופחו לעיר באופן בלתי חוקי. דהיינו יקשה על החזרת שטחים כבושים אשר סופחו באופן בלתי חוקי לעיריית ירושלים במסגרת הסכם שלום כלשהו. התיקון קובע, בסעיף 6 לחוק כי "לא תועבר לגורם זר, מדיני או שלטוני, או לגורם זר אחר בדומה לכך, בין דרך קבע ובין לתקופה קצובה, כל סמכות המתייחסת לתחום עיריית ירושלים, ובכלל זה השטח המתואר בתוספת להכרזה על הרחבת תחום עיריית ירושלים מיום כ' בסיון התשכ"ז (28 ביוני 1967), שניתנה לפי פקודת העיריות, והכול כפי שהיה בתוקף ביום תחילתו של חוק-יסוד: ירושלים בירת ישראל (תיקון מס' 2)". סעיף 7 לחוק קובע כי "אין לשנות את הוראות סעיף 6 אלא בחוק-יסוד שנתקבל ברוב של

שמונים חברי הכנסת".

יוזמות חקיקה

הצעת חוק הרשות לפיתוח הנגב (תיקון - יישוב חבל יהודה בשטח הנגב), התשע"ז-2017

תיקון מוצע לחוק הרשות לפיתוח הנגב מבקש להחיל את חוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב – 1991 (להלן: "חוק הרשות" או "החוק") על שטחים בגדה המערבית ומבקשת להשוות בין מעמדם של התנחלויות בגדה המערבית ליישובים בנגב, מבחינת חוק הרשות. לשם כך מרחיבה ההצעה את הגדרת "הנגב" שבחוק הרשות הנ"ל בכך

שתכלול את "האזור כהגדרתו בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה ושומרון-שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשס"ז-2007".

חקיקה כזאת לא זאת בלבד שהיא סותרת הוראות בחוק הישראלי אלא היא מפרה את המשפט הבינלאומי ההומניטרי ועלולה להחמיר את הפרת זכויות האדם תוצר פרויקט ההתנחלויות. הנישול הנרחב של האוכלוסייה הפלסטינית המוגנת מקניינה ופרויקט ההתנחלויות הם הפרה בוטה של אמנת ג'נבה הרביעית ותקנות האג. יתר על כן, העברת האוכלוסייה האזרחית של הכוח הכובש לשטח הכבוש מוגדרת כפשע מלחמה באמנת רומא. הצעת החוק עמדה לעלות לדיון בוועדת השרים לחקיקה ב-25 ביוני 2017 אך הוסרה מעל סדר היום. מרכז עדאלה עוקב אחר התפתחויות בתהליך החקיקה הזה.

הצעות חוק אחרות שמטרתן סיפוח דה-פקטו של ההתנחלויות בגדה המערבית לישראל

הצעות חוק רבות נמצאות בעיצומם של הליכי חקיקה, שמטרתם לספח דה-פקטו התנחלויות לישראל. חלק מההצעות מבקשות לעשות זאת בבת אחת ואחרות עוסקות ברמת ההתנחלות הבודדת או גוש התנחלות מסוים. כמה אמצעים משמשים לצורך זה. הצעה אחת היא להחיל את החוק הישראלי כולו על כלל ההתנחלויות בגדה המערבית. הצעות

אחרות מבקשות להחיל חוקים מסוימים, כמו, למשל, את פקודת סדרי השלטון והמשפט וחוקי התכנון והבנייה, ורק על התנחלויות או גושים מסוימים. בהקשר זה נזכיר, כי בדיוק כך סופחה בשנת 1967 מזרח ירושלים לישראל. כלומר, אותו מנגנון שירת אותה מטרה – הוחל באזור החוק הישראלי. קיימות כיום לפחות 20 הצעות חוק שמטרתן החלת החוק הישראלי על ההתנחלויות הלא חוקיות. דמיון רב עד זהות קיימים בין רובן, אך הן הוגשו בידי ח"כים שונים. בין היוזמות הללו נזכיר את הצעת חוק ריבונות מעלה אדומים והצעת חוק ירושלים ובנותיה, המכוונות לספח את ההתנחלויות שסביב ירושלים, בהם יושבים כ-230 אלף מתנחלים. האחרים ברשימה זאת מתייחסים לבקעת הירדן, לחברון וסביבותיה, אריאל, מודיעין וגוש עציון.

2. חוקים המאיימים על חופש הדעה, הביטוי וההתאגדות

חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 27) (אי-מתן אשרה ורישיון ישיבה לקורא לחרם על ישראל),

(התשע"ז–2016)

התקבל בכנסת ב-6 במרס 2017

חוק זה אוסר על בעלי דרכון זר ועל פלסטינים תושבי הגדה המערבית להיכנס לישראל, אם הם או הארגונים שהם חברים בהם הביעו תמיכה פומבית בחרם על מדינת ישראל או על ההתנחלויות. וזוהי לשון החוק: "לא יינתנו אשרה ורישיון ישיבה מכל סוג שהוא, לאדם שאינו אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע במדינת ישראל, אם הוא, הארגון או הגוף שהוא פועל בעבורם, פרסם ביוזעין קריאה פומבית להטלת חרם על מדינת ישראל, כהגדרתו בחוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם,

התשע"א-2011, או התחייב להשתתף בחרם כאמור". בהופכו דעות פוליטיות לשיקול שיכול למנוע כניסה מלא-ישראלים לישראל או לשטחים הפלסטינים, חוק זה מפר עקרונות יסוד דמוקרטיים. למעלה מכך, לפלסטינים רבים החיים במזרח ירושלים ונשואים לתושבים ארעיים או בעלי אישור שהייה זמני שהונפק בידי הצבא, החוק הזה הינו איום ממשי ולפגיעה בחיי המשפחה של רבים מהם. אותם בני זוג, אם הם תומכי חרם על ישראל, יסתכנו בביטול זכות השהייה שלהם על יסוד עמדותיהם הפוליטיות, ונזק נוסף ייגרם לאיחוד משפחות פלסטיניות בירושלים המזרחית.

חוק חובת גילוי לגבי מי שנתמך על ידי ישות מדינית זרה (תיקון), התשע"ו-2016

התקבל בכנסת ב-11 ביולי 2016

חוק חדש זה מחייב עמותות שעיקר מימונן הוא מישויות מדיניות זרות, לציין את היותן נתמכות כאמור בכל פרסום

שלהן, לרבות מכתבים לרשויות מדינה ופקידים ובדוחות לרשם העמותות. מפני שמתוך 27 ארגונים ישראלים שחצי תקציבם מקורו בממשלות זרות 25 הם ארגוני זכויות אדם, ברור שהחוק נחקק נגדם, לא כל שכן מפני שהם ביקורתיים במיוחד כלפי מדיניות הממשלה ובייחוד בשטחים הפלסטינים הכבושים.

ארה"ב, האיחוד האירופי, חברי פרלמנט במדינות החברות באיחוד, לרבות גרמניה, מתחו ביקורת על החוק וקראו לממשלת ישראל שלא להשלים את תהליך חקיקתו. בסוף יוני 2016, שלושה מומחי או"ם לזכויות אדם קראו לח"כים לא לתמוך בחוק. הם הביעו חשש כבד שהחקיקה הזאת לא תאפשר לארגוני זכויות אדם בישראל להתבטא.

המניע הפוליטי של יוזמת החקיקה ברור, שכן כל עמותה רשומה מחויבת כבר על פי החוק להציג בדוחותיה הרבעוניים כל מימון מממשלות זרות או מתורמים זרים עם מימון ציבורי. כך שהמידע שהחוק הזה דורש כבר נגיש לציבור ואפשר למוצאו אף באתרים של ארגוני זכויות האדם בהם מדובר ואצל רשם העמותות. מצד שני, החוק אינו תובע "שקיפות" כשמדובר בתרומות מאנשים פרטיים, וכך אינו מחייב את הארגונים הימניים הישראליים, שהתרומות הכבדות שלהם מגיעות מתורמים אמריקאים פרטיים. מרכז עדאלה גורס כי סיוע כספי ממקורות בינלאומיים הוא לגיטימי ובמדינות בהן מתרחשות הפרות חמורות של זכויות אדם הוא אף דרוש והכרחי.

יוזמות חקיקה

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מוסד הפועל לטובת מדינת ישראל), התשע"ז-2017

הצעת חוק זו מבקשת לתקן את פקודת מס הכנסה המעניק פטור ממס של עד 35% על תרומות הניתנות למוסדות ציבוריים, כך שיוחרג מהגדרת "מוסד ציבורי" כל מוסד ציבורי ש"פועל נגד מדינת ישראל בעולם". בהתאם להצעת החוק, "יראו מוסד ציבורי המפרסם פרסומים המאשימים את מדינת ישראל בביצוע פשעי מלחמה וכן מוסד ציבורי המשתתף בקריאה לחרם על מדינת ישראל או מי מאזרחיה כמוסד ציבורי הפועל נגד מדינת ישראל בעולם". מטרת החוק המוצע לצמצם את התרומות לארגוני זכויות אדם וכך לפגוע ביכולתם להמשיך ולפעול. ההצעה עברה קריאה טרומית ב-8 במרץ 2017 ועכשיו היא בשלבי הכנה לקריאה ראשונה.

הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון – מניעת פעילות ארגונים הפועלים נגד מטרות החינוך ונגד צה"ל), התשע"ז-2017

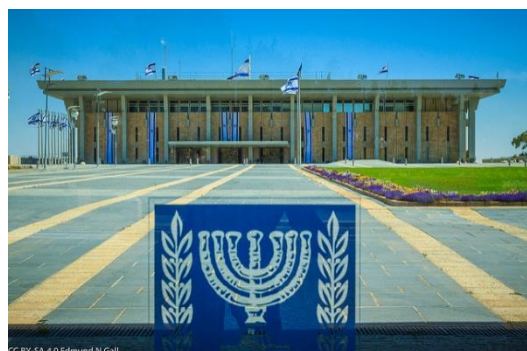
חוק זה מבקש לתקן את חוק חינוך ממלכתי, התשי"ג-1953 בדרכים הבאות: 1. להסמיך את שר החינוך לקבוע כללים למניעת כל פעילות במוסד חינוך, על ידי כל אדם או גוף חיצוני אם פעילותם "עומדת בסתירה חמורה ומשמעותית למטרות החינוך הממלכתי" או אם בשל פעילותם "מחוץ לישראל קיים חשש שחיילי צבא הגנה לישראל יועמדו לדין", ו-2. להוסיף מטרה לרשימת המטרות הקיימת של חוק חינוך ממלכתי, כל שתכלול "לחנך לשירות משמעותי בצבא הגנה לישראל, ולשמור על מעמדו וכבודו של צבא הגנה לישראל בחברה הישראלית". בחקיקה זאת אפשר יהיה להשתמש, בין היתר, להרחיק ארגונים ומרצים המתנגדים לגיוס חובה או גיוס בהתנדבות של האזרחים הערבים לצבא. ב-11 בינואר

2017 עבר החוק בקריאה טרומית ועתה מכינים אותו לקריאה ראשונה בכנסת.

3. זכויות אזרחיות ואיום על המרחב הפוליטי.

חוק ההדחה (חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 44))

התקבל בכנסת ב-20 ביולי 2016

חוק זה מקנה לכנסת סמכות להדיח חבר כנסת מכהן וזאת במידה ו-90 מעמיתיו בכנסת יאשרו את ההדחה, על יסוד אחד מן השניים, כפי שהם מופיעים בסעיף 7א של חוק יסוד: הכנסת, 1. הסתה לגזענות או 2. תמיכה במאבק מזוין בישראל מצד מדינת אויב או ארגון טרור. חוק זה מפר עקרונות יסוד וזכויות חוקתיות, כגון הזכות לבחור ולהיבחר, הפרדת הרשויות והזכות לייצוג ולשוויון, ומאיים להגביל עוד יותר את המרחב המצומצם כבר עתה של הזכות לחופש הביטוי. החוק יאפשר לרוב היהודי בכנסת להדיח ח"כים ערבים ורשימות פוליטיות ככל שיעלה על דעתו, על יסוד שיקולים פוליטיים ואידיאולוגיים גרידא, חרף ניגוד אינטרסים מובהק הגלום בעצם ההצבעה של ח"כים להדיח מתחרים פוליטיים. ההליך להדחת ח"כים מהכנסת על יסוד הרשעה פלילית שקלון בצדה, כבר קיים, כחלק מחוק יסוד: הכנסת. על כן החקיקה החדשה מיותרת ולא מתאימה לצורך זה.

החוק הזה הוא הניסיון האחרון עד כה של הממשלה לעשות דה-לגיטימציה לנציגים הפוליטיים הנבחרים של המיעוט הפלסטיני בישראל, לרבות ניסיונות חוזרים למנוע מח"כים ערבים או מפלגות פוליטיות מלהתמודד בבחירות. קדמו לחוק זה החלטת הממשלה להוציא אל מחוץ לחוק את התנועה האסלאמית ב-2015, והחקיקה בכנסת של סדרת חוקים שכולם נועדו לסכור את פיות הציבור הערבי, כגון "חוק העלאת אחוז החסימה" (2014), "חוק הנכבה" (2011) ו"חוק החרם" (2011).

חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 46) – הרחבת העילה למנוע מועמדות לכנסת

התקבל בכנסת ב-14 במרץ 2017

חוק זה מתקן את סעיף 7א לחוק יסוד: הכנסת, תוך הרחבת הבסיס לפסילת מועמדים ולמניעת השתתפותם בבחירות לכנסת, בקביעה שלא רק מעשיהם ופעילותם יעמדו למבחן, אלא גם התבטאויותיהם. על פי הסעיף הזה, אפשר יהיה לפסול השתתפות בבחירות מרשימות וממועמדים אם מטרותיהם או מעשיהם, במשתמע או במפורש, שוללים את היותה של מדינת ישראל "מדינה יהודית ודמוקרטית", או מסיתים לגזענות, או תומכים במאבק מזוין נגד מדינת ישראל מצד מדינה עוינת או ארגון טרור. התיקון מקל על מניעת התמודדותם של מועמדים בבחירות על ידי הכללת התבטאויות

כבסיס נוסף לפסילה, שמעצם טיבן פרוצות יותר לפרשנות.

חוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016

התקבל בכנסת ביום 15 ביוני 2016

חוק זה מרחיב את סל העבירות שנתפשות כעבירות טרור, ומקבע בספר החוקים הישראלי תקנות חירום רבות שחלקן קיימות עוד מתקופת המנדט הבריטי. הוא מכיל הגדרות גורפות ועמומות על מהו "מעשה טרור" ומהו "ארגון טרור", שהמשטרה והשב"כ יכולו לנצל לדכא ולהפיל פעילות פוליטית

לגיטימית, ואפילו פעילות תרבותית או הומניטרית של הציבור הפלסטיני בישראל ובירושלים המזרחית, נגד מדיניות ישראלית ונגד הכיבוש. החוק כולל עבירות ביטוי מובהקות, כגון דברי שבח, תמיכה או אהדה ביחס ל"ארגוני טרור", ומחמיר מהותית את העונשים המרביים בגין עבירות כאלה.

החוק החדש, המשתרע על פני יותר מ-100 עמודים, פוגע באורח משמעותי בזכויותיהם של עצורים החשודים בעבירות ביטחון; החוק כולל אמצעים דרקוניים שניתן לנקוט בהם בחקירות חשודים המואשמים ב"עבירות ביטחון" וכך מוסיף לשיטה שכבר היום היא כר פורה לשימוש באמצעים לא חוקיים בחדרי החקירות על ידי כוחות הביטחון. החוק מאפשר שימוש נרחב בראיות חסויות בבית משפט; הוא מבטל ביטחונות פרוצדוראליים חיוניים במקרה של עצירים ביטחוניים השמורים לחשודים בפלילים, לרבות נגישות מיידית לעורך דין ולביקורת שיפוטית, ומנמיך את הדרישות להוכחות מצד המדינה במקרים כאלה. החוק הינו בלתי חוקתי ועלול להפר באורח חמור זכויות האדם של הפלסטינים.

יוזמות חקיקה

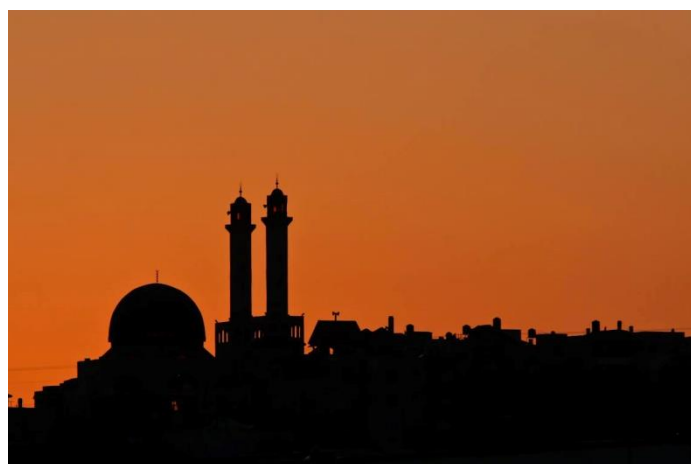
הצעת חוק לתיקון סמכויות שעת חירום (מעצרים) – הסעיפים המפוצלים מהצעת חוק המאבק בטרור בהצעת החוק מוצע להרחיב את סמכויות שר הביטחון על יסוד חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), התשל"ט-1979, להחזיק אנשים במעצר מנהלי ולהטיל עליהם הגבלות מנהליות אחרות (כגון הגבלות על תנועה, על החזקת חפצים, על קיום קשר עם אנשים מסוימים ועוד) על ידי ביטול ההתליה ב"מצב חירום" מוכרז וקביעתה כהסדר קבע. היום, הסמכות להחזיק אדם במעצר מנהלי תלויה במצב חירום, שמשפטית חל בישראל מאז היווסדה ב-48', אך הצעת החוק הנוכחית

מבקשת להנציח את אותם הסדרים הבעייתיים הפוגעים בצורה חמורה מאוד בזכויות האדם. הצעת החוק מורכבת מקטעים מחוק המאבק בטרור המקורי, שהושמטו בתהליך החקיקה על מנת שיהיה אפשר להשלימו. הצעת החוק עברה קריאה ראשונה בכנסת ועתה נמצאת בדיון לקראת הכנתה לקריאה שנייה ושלישית.

הצעת חוק יסוד: ישראל - מדינת הלאום של העם היהודי

מטרת חוק זה היא לעגן את זהות מדינת ישראל כבית הלאומי של העם היהודי לראשונה באופן חוקתי. מטרתו המוצהרת היא "להגן על מעמדה של ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי", תוך קביעה ש"הזכות למימוש ההגדרה העצמית הלאומית במדינת ישראל ייחודית לעם היהודי". החוק קובע ששפת המדינה הרשמית היא עברית, תוך שנמוך הערבית, שהיום היא שפה רשמית שנייה, לשפה עם "מעמד מיוחד". החוק עוד מאפשר למדינה להקים יישובים נפרדים על בסיס דת או לאום. שלא כבטיטה קודמת של ההצעה, בגרסה הנוכחית אין ניסיון מפורש להכפיף את טבעה הדמוקרטי של המדינה לאופיה היהודי. מפני שלחקיקה המוצעת מעמד של חוק יסוד, היא תוכל לשמש להצדקה חוקית של הפליה גורפת נגד האזרחים הערבים של ישראל, בהיותם לא-יהודים, ומכאן מסוכנותו הגבוהה. ב-7 במאי 2017, ועדת חוקה, חוק ומשפט הצביעה בעד ההצעה ועתה היא זוכה גם בתמיכת הממשלה. הכנסת הצביעה בעד החוק בקריאה טרומית ב-10 במאי 2017 ועתה מכינים אותו לקראת קריאה ראשונה.

הצעת חוק למניעת מפגעים (תיקון – מניעת רעש ממערכת כריזה בבית תפילה), התשע"ז-2016

החוק, הידוע בשם "חוק המואזין", מכון נגד האזרחים המוסלמים של ישראל, ומתכוון להשתיק את הקריאה המוסלמית לתפילה במסגדים ברחבי המדינה, תחת האפיון הגורף שלה כ"רעש בלתי סביר". אף שלשון החוק עוסקת ב"רעש בלתי סביר" הבוקע ממערכת כריזה ב"בתי תפילה", כך שתוכל להישמע כאילו אפשר להחילה גם על בתי כנסת, כנסיות או כל מבנה אחר המשמש לתפילה או פולחן דתי, מטרת החוק למנוע באופן ספציפי

קריאות מואזין. בטיטות קודמות של החוק מופיע במפורש שאזרחים סובלים מ"רעש הנגרם כתוצאה מקריאות המואזין במסגדים". החוק גם מנוסח להחלה רק על בתי פולחן מוסלמי, כי רק מסגדים משתמשים במערכות כריזה בין השעות 23:00 ל-07:00, המצוינות בחוק. חוק המואזין מאיים לפגוע בחופש הדת והפולחן וברגשות הדתיים של הציבור המוסלמי, ולפגוע במהות של מצוות דתם, שהינה הקריאה לתפילת בוקר. ב-12 בפברואר 2017, ועדת השרים החליטה להמשיך בתהליך החקיקה של ההצעה השנויה במחלוקת, מאז היא עברה בקריאה טרומית, ועתה מיועדת להכנה לקריאה

ראשונה בכנסת.